

Informatienota voor de raad

Datum 25 april 2023

Onderwerp	Stand van zaken proeftuin dyslexie
Versienummer	V3

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Informant J.W. Dollekamp
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 038 498 4116
Email JW.Dollekamp@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De stand van zaken proeftuin dyslexie;
2. De voorgestelde wijze van afdoening van de toezeggingen 'evaluatie door een onafhankelijk expert' en 'actief informeren ouders over extra ondersteuning'.

Datum 25 april 2023

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Ten opzichte van de landelijke referentiecijfers kent Zwolle een hoog aantal verwijzingen naar dyslexiezorg. Op 14 juni 2021 heeft de gemeenteraad daarom ingestemd met de doelen en uitgangspunten voor nieuw beleid rondom dyslexie. Schoolbesturen en gemeente trekken samen op in een proeftuin met drie lijnen:

1. Het versterken van preventie in het basisonderwijs;
2. Het bieden van extra ondersteuning op ondersteuningsniveau 3 in het basisonderwijs;
3. Het inzetten van een poortwachter.

Door de aanpak van dyslexie in samenwerking met het onderwijs te versterken, voorkomen we onnodige verwijzingen naar dyslexiezorg en realiseren we een besparing op de kosten daarvan.

In deze informatienota informeren wij u over de stand van zaken proeftuin en beantwoorden we twee nog openstaande toezeggingen, te weten:

1. over uitvoering van de evaluatie door een onafhankelijk expert (toezegging 577);
2. om ouders actief te informeren over het al dan niet gebruik maken van extra ondersteuning (toezegging 578).

Kernboodschap

Gemeente en schoolbesturen werken aan versterking van preventie en ondersteuning bij dyslexie in het onderwijs en inzet van een poortwachter waardoor onnodig beroep op dyslexiezorg wordt voorkomen. We doen dit in een proeftuin gedurende schooljaren 2022-2023 en 2023-2024. De proeftuin is in september 2022 gestart. Sindsdien zijn de volgende stappen gezet:

- Start poortwachter dyslexie per 1 november 2022. De werkwijze voor de toegang tot dyslexiezorg (ON4) is afgesproken met Sociaal Wijkteam, onderwijs en zorgaanbieders. Met ingang van 2023 vinden periodieke evaluaties van proces en inhoud plaats.
- Besluit over versterking ondersteuning bij dyslexie op school door extra inzet op ondersteuningsniveau 3 en preventieve maatregelen op school. De betrokkenheid van ouders bij de keuze voor extra inzet op niveau 3 wordt door het onderwijs – dat voor de ondersteuningsniveaus 1-3 verantwoordelijk is – vormgegeven (toezegging 578).
- Er is een externe adviseur betrokken bij de projectgroep, onder meer voor het uitvoeren van de geplande periodieke evaluaties (toezegging 577). De eerste project evaluatie (juni 2023) is in voorbereiding.

Er is sprake van een daling voor zowel het aantal voorzieningen, het aantal cliënten als de totale kosten van dyslexiezorg ten opzichte van 2018/2019.

Er is nog geen kabinetsbesluit genomen over de motie van de Tweede Kamer om dyslexiezorg over te dragen van gemeenten naar samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

Toelichting

Na besluitvorming door de raad is samen met het onderwijs een opdracht opgesteld voor het vormgeven en organiseren van een proeftuin dyslexie conform de uitgangspunten van het raadsbesluit. In de eerste helft van 2022 is het projectplan tot stand gekomen. Per 1 september 2022 is de proeftuin in uitvoering voor de duur van twee schooljaren: 2022-2023 en 2023-2024. Gedurende deze periode wordt gewerkt aan het versterken van preventie en ondersteuning in het basisonderwijs,

Datum 25 april 2023

met inzet en ondersteuning van een poortwachter. Daarbij wordt ook verbinding gezocht met andere ontwikkelingen binnen en buiten het onderwijs gericht op het bevorderen van lezen in een doorgaande leerlijn van 0-18 jaar.

In eerdere informatienota's d.d. 28 februari en 30 juni 2022 hebben wij u geïnformeerd over stand van zaken voorbereiding proeftuin dyslexie en de afhandeling van de moties 'Goede randvoorwaarden geven je een voorsprong (pilot IDEE)' en 'Dyslexie, een grote zorg' (betrokkenheid aanbieders dyslexiezorg).

In deze informatienota informeren wij u over de stand van zaken proeftuin en beantwoorden we twee nog openstaande toezeggingen, te weten:

3. over uitvoering van de evaluatie door een onafhankelijk expert (toezegging 577);
4. om ouders actief te informeren over het al dan niet gebruik maken van extra ondersteuning (toezegging 578).

Ontwikkeling dyslexiezorg

Vanuit het project sturingsinformatie jeugdhulp is informatie beschikbaar over de ontwikkeling van het beroep op dyslexiezorg. De cijfers voor 2018 en 2019 vormden de basis voor het raadsbesluit van 14 juni 2021. De tabel laat de verdere ontwikkeling vanaf 2020 zien. Met de kanttekening dat Corona en de aanpak daarvan van invloed kunnen zijn geweest op de uitvoering van dyslexiezorg in vooral 2020 en 2021 laten de cijfers de volgende ontwikkeling zien:

Ontwikkeling dyslexiezorg 2018-2022					
	2018	2019	2020	2021	2022 *
Aantal toegewezen voorzieningen	638	626	482	485	389
Aantal cliënten	294	311	258	252	213
Uitgaven	€ 908.965	€ 888.324	€ 707.537	€ 789.470	€ 669.586
* Voorlopige cijfers 2022					

Bron: voor 2018-2021 Dashboard Jeugdhulp gemeente Zwolle, peildatum 3 april 2023; voor 2022 Productieverantwoording aanbieders, peildatum 18 april 2023

De cijfers laten een daling zien voor zowel aantal voorzieningen, aantal cliënten als kosten van dyslexiezorg.

Inzet poortwachter

Na een periode van voorbereiding is per 1 november 2022 de poortwachter gestart met de beoordeling van alle door een ondersteuningsteam op school aangemelde dossiers voor diagnostiek of behandeling dyslexie. Op deze wijze krijgen we scherp zicht op de verwijzingen vanuit basisscholen voor diagnostiek en behandeling. Ook kunnen we scholen daardoor gericht ondersteunen bij het versterken van preventie en ondersteuning bij dyslexie op school. Voor de toegang tot dyslexiezorg (ON4) is een gewenste werkwijze (procesgang) opgesteld. In 2023 wordt op proces en inhoud per kwartaal geëvalueerd, waarbij de externe adviseur is betrokken. Voor de aanbieders van dyslexiezorg betekent dit dat zij in principe geen screening meer hoeven uit te voeren op aanvragen voor diagnostiek en/of behandeling die al door de poortwachter zijn beoordeeld. Dit pakken we in samenspraak met aanbieders op.

Datum 25 april 2023

Extra ondersteuning niveau 3 en preventie

Eind 2022 heeft de projectgroep een besluit genomen over de versterking van ondersteuning bij dyslexie op school door extra inzet op niveau 3. In de LEA overleg van 15 februari 2023 hebben de schoolbesturen ingestemd met het oppakken van deze ondersteuning vanuit de Expertisecentra passend onderwijs én tevens van de verdere invulling van preventie.

De extra inzet is bedoeld om een voldoende niveau van leren spellen en lezen te realiseren, zonder al te verwijzen naar dyslexiezorg. Dit is – mits alle stappen conform het landelijke protocol dyslexie zijn gezet – geen verplichting. De insteek is om de keuze voor deelname aan de extra inzet samen met ouders te maken. Hiermee geven we uitvoering aan de toezegging om ouders actief te informeren over het al dan niet gebruik maken van extra ondersteuning (toezegging 578).

Vóór de zomer worden door het onderwijs besluiten genomen over de start van inzet extra ondersteuning op niveau 3 en over extra inzet op preventie, zodat in het tweede jaar van de proeftuin ervaring met alle drie sporen uit de aanpak kan worden opgedaan.

Evaluatie proeftuin

In de proeftuin vindt periodiek een evaluatie plaats, waarbij kinderen en ouders, onderwijs, Sociaal Wijkteam en aanbieders dyslexiezorg worden betrokken. Rondom de inzet van de poortwachter apart zijn al evaluaties gehouden en gepland.

De eerste projectevaluatie voor de hele proeftuin is gepland in juni 2023 met name gericht op wat gaat goed en wat kan beter. We verwachten dan ook de eerste ervaringen met inzet van de poortwachter te kunnen schetsen.

Voor de proeftuin is een onafhankelijk adviseur dyslexie verbonden aan de projectgroep. Voor de evaluaties is rekening gehouden met inzet van deze adviseur. Daarmee geven wij uitvoering van de toezegging over uitvoering van de evaluatie door een onafhankelijk expert (toezegging 577).

Landelijke moties dyslexiezorg

In december 2021 is het eindrapport verschenen van een onderzoek in opdracht van het kabinet naar de consequenties van uitvoering van de door de Tweede Kamer aangenomen motie-Peters c.s. om dyslexiezorg via de samenwerkingsverbanden passend onderwijs te laten lopen. Het advies over uitvoering van de Tweede Kamer motie is besproken in de Vaste Kamercommissie Jeugdbeleid d.d. 18 mei 2022. Het kabinet heeft in het overleg aangekondigd in samenspraak met betrokken veldpartijen te onderzoeken op welke wijze de motie (deels) uitgevoerd kan worden als onderdeel van de bredere, landelijke *Hervormingsagenda jeugdhulp*.

In een vervolgmotie van 6 juli 2022 heeft de Tweede Kamer gevraagd om de randvoorwaarden van het overhevelen van dyslexiezorg naar het onderwijs te identificeren en deze beleidsreactie vóór besluitvorming over de hervormingsagenda jeugdhulp aan de Kamer toe te zenden. De onderhandelingen hierover met onder meer de VNG lopen nog. Met de onlangs bereikte overeenstemming tussen kabinet en VNG over het financieel kader is een belangrijke eerste stap gezet. Een besluit over de verdere invulling van de Hervormingsagenda is door het kabinet nog niet genomen.

Ten slotte heeft de Tweede Kamer in een motie d.d. 18 april 2023 gevraagd of dyslexieverklaringen slechts te verstrekken aan leerlingen met een diagnose Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) om onnodige stempels voor kinderen met lees- en spellingproblematiek, niet zijnde EED, tegen te gaan.

Datum 25 april 2023

Financiën

Met de schoolbesturen is afgesproken dat zij de ontwikkeling en uitvoering van preventie en extra ondersteuning op school oppakken. De gemeente heeft de poortwachter opgepakt en financiert die ook. Voor preventie onderzoeken we mogelijke verbindingen tussen wat scholen doen en wat de gemeente doet aan ondersteuning bij lezen.

Voor het gemeentelijk deel is het budget van € 150.000 (raadsbesluit 2021) maatgevend. Dit bedrag is na de proeftuinperiode structureel beschikbaar voor de nieuwe aanpak samen met het onderwijs, mits de beoogde besparing wordt gerealiseerd.

Blijkens de cijfers (zie kader) zijn de kosten voor dyslexiezorg gedaald ten opzichte van de situatie in 2018 en 2019. Nu de proeftuin verder vorm krijgt, verwachten we de beoogde besparing van € 350.000 te kunnen realiseren. € 150.000 daarvan wordt na afloop daarvan ingezet voor versterking van de samenwerking met het onderwijs en € 200.000 is een structurele besparing.

Communicatie

Schoolbesturen, aanbieders van dyslexiezorg en betrokkenen bij het project zijn over dit besluit geïnformeerd.

Vervolg

Wij blijven u halfjaarlijks informeren over de voortgang van de proeftuin en de daarin geboekte resultaten.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer